

Anti-pestprotocol

Wijzigingen:

Aanpassing tekstueel september 2025

Ter bespreking MR	September 2025
Vastgesteld MR	30-09-2025

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Wat is pesten?	3
2.1. Vormen van pestgedrag.....	3
2.2. Signalen die kunnen duiden op pesten	3
2.3. Digitaal pesten	4
3. Aanpak pestgedrag op de Driemaster	5
3.1 Methode HiRO	5
3.2 Rollen bij pesten	5
4. Stappenplan bij pestgedrag.....	6
4.1 Melden en vastleggen van pesten.....	6
4.2 Het stappenplan “stop pesten”	6
4.3 Rol van leerkracht, ouders, gepeste en pester	7
4. Pestformulier.	8
5. Monitoring en evaluatie	8
Bijlage 1: Vragenlijst A.....	9
Bijlage 2: Vragenlijst B	11
Bijlage 3: Brief voor ouders	13

1. Inleiding

Dit anti-pestprotocol is een richtlijn voor om te zorgen voor een sociaal veilige leeromgeving, waar pesten geen kans krijgt. Het biedt structuur, duidelijkheid en handelingssuggesties voor het gehele schoolteam.

HiRO, als methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, speelt hierin een centrale rol. Door kinderen wekelijks te laten werken aan groepsvorming, communicatie, emoties en waarden als respect en verantwoordelijkheid, wordt preventie een vast onderdeel van het onderwijs.

Op onze school proberen wij voor de kinderen een “veilig leefklimaat” te scheppen. Een veilig leefklimaat waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Pesten vormt daarin een bedreiging voor een plezierig werk- en leefklimaat op school. Daarnaast is pesten schadelijk voor de algemene ontwikkeling en vraagt onze aandacht als school, leerkracht en ouder. Onder pesten kan eveneens digitaal pesten worden verstaan. Deze vorm vraagt echter om aanpak waarbij de hulp van ouders essentieel is. De gevolgen zijn groter en het bereikt vaak een grotere populatie.

2. Wat is pesten?

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd. Bij pesten niet. We spreken van pesten als iemand herhaaldelijk wordt getreiterd en over een langere periode blootstaan aan negatieve acties van (een) ander(en). Pesten kan plaatsvinden op school, buiten school maar ook digitaal.

Bij pesten gaat het om een combinatie van:

- Machtsverhouding: de gepeste is jonger, kleiner, minder sterk, minder machtig of staat tegenover een meerderheid.
- Schade: Er ontstaat lichamelijke- materiële- en of geestelijke schade.
- Langdurig: Het pesten houdt niet na een keer op, maar gaat door over langere periode.
- Herhaald: Het gaat vaak om dezelfde pester die het op een slachtoffer gemunt heeft.
- Opzet: De pester weet meestal dat hij pest maar gaat er (zoveel mogelijk buiten het zicht van leraren en leiding) bewust mee door.

2.1. Vormen van pestgedrag

- Verbaal pesten: Iemand uitschelden, bijnamen geven of bedreigen.
- Sociaal pesten: Iemand buitensluiten.
- Mentaal pesten: Iemand bedreigen of dingen laten doen. Dit soort pesterijen vindt meestal na schooltijd plaats.
- Fysiek pesten: Iemand opzettelijk pijn doen door te schoppen, slaan, krabben, duwen aan haren trekken, enzovoort.
- Materieel pesten: Iemand's spullen stelen, beschadigen of verstoppen.
- Digitaal pesten: Dit is een vorm van pesten die via de sociale media “gespeeld” wordt. Het gaat dan om het versturen van vervelende berichten over een persoon, via Facebook, Instagram, X, Whatsapp, Snapchat enzovoorts.

2.2. Signalen die kunnen duiden op pesten

Zonder dat een kind letterlijk zegt dat hij gepest wordt kunnen de onderstaande signalen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht.

- Een spel is “toevallig” steeds net begonnen als hij/ zij erbij komt.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Een kind wil op school niet graag buiten spelen.
- Zuchten, piepen, steunen van andere kinderen als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden als een ander kind het idee aangedragen zou hebben.
- Als andere kinderen alles stom vinden van het betreffende kind. Als zij over hem/haar roddelen en/of negatief reageren op zijn of haar fouten/antwoorden.
- Het kind niet meer naar school wil of aangeeft zich ziek te voelen.
- Het kind prikkelbaar is.
- Nooit uitgenodigd wordt voor partijtjes van klasgenoten.
- Met niemand na schooltijd afspreekt.

65% van de kinderen vertelt niet thuis dat hij gepest wordt. Bij een of meerdere signalen, zoals hierboven geschreven, kan gedacht worden aan pesten.

Vraag je vermoeden na bij het kind en onderneem actie. Mocht het kind ontkennen, biedt dan je hulp aan en zeg dat hij/ zij altijd bij je terecht kan.

2.3. Digitaal pesten

Vormen

Anonieme berichten versturen via Social media en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcambeelden op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mailbom. 20% van de leerlingen heeft te maken met cyberpesten.

Effecten

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheid van de school

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Strafbaar

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten die strafbaar zijn. Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.

3. Aanpak pestgedrag op de Driemaster

3.1 Methode HiRO

Onze school werkt preventief aan sociale veiligheid met de inzet van HiRO.

HiRO is een praktische en speelse methode die kinderen helpt om:

- zichzelf beter te begrijpen
- zich in te leven in anderen
- samen te werken in een groep
- conflicten op een gezonde manier op te lossen.

Concreet betekent dit:

- Wekelijkse HiRO-lessen (45 min) gericht op groepsvorming en sociale vaardigheden.
- Waarden centraal: vertrouwen, samenwerken, respect, beheersing, weerbaarheid en discipline.
- Reflectiemomenten met de 'Kracht van de Duim'.
- Complimenten methode met de 'Kracht van de Schouderklop'.
- Verbinding met gymles/beweegactiviteiten.

Deze aanpak voorkomt pestgedrag doordat de groepsnorm duidelijker wordt, pesters sneller worden aangesproken en slachtoffers zich minder snel geïsoleerd voelen.

3.2 Rollen bij pesten

Dit pestprotocol geeft aan hoe wij omgaan met de verschillende betrokkenen binnen een peestsituatie. Wij onderscheiden vier rollen bij pesten:

1. Pester
2. Gepest kind
3. Meelopers
4. De rest van de kinderen (zwijgende middengroep)

Pester

Pesters lijken populair te zijn, maar ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn of wat ze allemaal kunnen. Ze hebben feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn. Het komt regelmatig voor dat een pester een kind is dat zelf slachtoffer is of was in een andere situatie. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier. Ze doen het met woorden, geniepige opmerkingen of door andere kinderen buiten te sluiten. Fysiek geweld komt bij meisjes minder voor dan bij jongens. Pesters hebben op termijn vaak last van hun pestgedrag. Door verkeerde en beperkte sociale vaardigheden hebben ze moeite om vriendschappen op te bouwen die niet zijn ingericht op basis van machtsverhoudingen.

Gepest kind

Kinderen die gepest worden, hebben meestal een beperkte weerbaarheid. Het lukt hen niet om daadwerkelijk actie te ondernemen tegen hun kwelgeesten, en dat pikken de pestkoppen feilloos op. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en ze durven weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Ze voelen zich eenzaam en hebben in hun omgeving geen vriendjes of vriendinnetjes op wie zij terug kunnen vallen.

Meelopers

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten in een actieve rol. Maar sommigen doen incidenteel wel mee. Dit zijn de 'meelopers'. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken dat ze mee kunnen liften op de populariteit van de pester. Vooral meisjes doen vaak mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

De rest van de kinderen

Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, en anderen die het simpelweg niet willen weten en als een soort 'zwijgende meerderheid' fungeren.

4. Stappenplan bij pestgedrag

4.1 Melden en vastleggen van pesten

Iedereen kan pestgedrag melden: leerlingen, ouders, leerkrachten, externe partijen.

Meldpunten:

- De groepsleerkracht
- De intern begeleider
- De anti-pestcoördinator

Meldingen worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

4.2 Het stappenplan "stop pesten"

Het pestgedrag wordt gemeld bij de groepsleerkracht en/of de leerkracht signaleert pestgedrag.

1. De leerkracht gaat in gesprek met de pester(s) en laat beide partijen en informeert de schoolleiding.
2. De leerkracht maakt afspraken met de betrokken leerlingen en noteert dit in het leerlingvolgsysteem.
3. Zo nodig maakt de leerkracht afspraken voor vervolgesprekken.
4. Bij aanhoudend pestgedrag laat de leerkracht beide partijen het pestformulier invullen en geeft deze mee aan de leerling om het formulier met zijn/haar ouders te bespreken. Ouders ondertekenen het formulier en geven deze weer mee met de leerling. De leerling levert het formulier weer in bij de leerkracht. Ouders worden door de leerkracht op de hoogte gesteld dat hun kind een pestformulier mee heeft gekregen om te bespreken met zijn/haar ouders.
5. Als het pestgedrag blijft voortduren worden de ouders van de pester uitgenodigd op school voor een gesprek, in het bijzijn van de pester. Aan het eind van dit gesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk besproken en vastgelegd. Ook de sancties bij het overtreden van de afspraken worden gemeld. De leerkracht noteert de afspraken in het leerlingvolgsysteem.
6. De leerkracht brengt de directie en de intern begeleider op de hoogte van het gesprek.
7. Als het probleem zich blijft herhalen meldt de leerkracht dit aan de directie. De leerkracht geeft daarbij een overzicht van de data van de gebeurtenissen, de data en de inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken.
8. De directie roept de ouders op voor een gesprek. Ook het kind wordt daarbij betrokken. De directeur noteert de uitkomsten van het gesprek in het leerlingvolgsysteem.

9. Als het gedrag niet verbetert verwijzen we door naar School Maatschappelijk Werk, kindertherapie of laten we de pester deelnemen aan een training sociale vaardigheden. Ook deze maatregelen worden genoteerd in het leerlingvolgsysteem.
10. Als het pestgedrag niet verbetert, of de ouders werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken, kan de schoolleiding bijzondere maatregelen nemen, zoals het isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing.

4.3 Rol van leerkracht, ouders, gepeste en pester

Leerkracht:

- Bij het signaleren van een pestsituatie onderneemt de groepsleerkracht het initiatief om het stappenplan “stop pesten” te starten.
- Leraren surveilleren in de pauzes en voor en na schooltijd en zijn alert op pestgedrag.
- Het onderwerp pesten wordt in de groep regelmatig aan de orde gesteld.
- Aan het begin van het schooljaar worden er per groep omgangsregels opgesteld.

Ouders:

- Wij verwachten van ouders dat zij het belang van de aandacht voor pestproblematiek onderschrijven.
- Wij gaan ervan uit dat wij problemen gezamenlijk signaleren, aanpakken en oplossen.
- Wij verwachten dat ouders signalen van pesten melden bij de leerkracht.
- School licht betrokken ouders in wanneer in een groep nodige acties worden ondernomen.
- Pesten buiten school kan zijn weerslag hebben op de schoolse situatie. Ook in dit geval kan het besproken worden met school.
- Mocht een leerling het pestformulier mee naar huis krijgen, verwachten wij dat dit serieus gelezen wordt en ondertekend terug naar school komt.

De gepeste

- Wij hopen dat de gepeste melding maakt. Samen met de leerkracht wordt er naar oplossingen gezocht.
- Wij verwachten dat het gepeste kind open staat voor de hulp die school biedt. Wij beogen het vergroten van de sociale weerbaarheid en daarbij kunnen eventueel ook andere instanties betrokken worden.
- Bij aanhoudend pesten kan gevraagd worden om het pestformulier in te vullen. Het formulier van de “pester” wordt daarna doorgelezen en een kopie van beiden gaan mee, ter ondertekening, naar huis.

De pester/meeloper:

- Wij verwachten dat de pester/meeloper zich houdt aan de schoolregels.
- Hij wordt aangesproken op zijn gedrag als dit niet het geval is. Daarnaast wordt hem bewust gemaakt van de gevolgen van zijn/ haar pestgedrag.
- Bij aanhoudend pesten wordt het stappenplan “stop pesten” ingezet.
- Bij toegebrachte schade, in welke vorm dan ook, wordt de pester/meeloper gevraagd mee te denken in een oplossing om dit ongedaan te maken.
- Wij verwachten dat de pester/meeloper zich coöperatief opstelt in een aanpak om de pestsituatie op te lossen.
- Wij proberen de pester/meeloper te ondersteunen in het vergroten van zijn sociale competenties. Eventueel worden daarbij externe instanties ingeschakeld.

- Bij aanhoudend pesten kan gevraagd worden om het pestformulier in te vullen. Het formulier van de gepeste wordt doorgelezen en een kopie van beiden gaat, ter ondertekening, mee naar huis.

Groep (de zwijgende middengroep):

- In iedere groep wordt aandacht besteed aan groepsregels/ afspraken.
- Wij verwachten dat elke leerling zich aan die regels houdt.
- Als groep wordt duidelijk gemaakt dat toekijken bij pesten niet aanvaardbaar is.
- Als groep ben je onderdeel van het pestprobleem en je bent samen verantwoordelijk voor de sfeer in de groep.
- Leerlingen leren dat, als er gepest wordt, dit wel verteld mag worden aan de leerkracht. Dit is geen klikken.

4. Pestformulier.

Bij aanhoudende pestsituaties kan gebruik gemaakt worden van het pestformulier.

Er zijn twee vragenlijsten. Vragenlijst A wordt ingevuld door de gepeste (zie bijlage 1) en de pester vult vragenlijst B in (zie bijlage 2). Hierin wordt concreet beschreven wat er gebeurd is. Voordat de pester het formulier invult, leest hij eerst wat er in vragenlijst A geschreven staat.

Beide partijen lezen elkaars ingevulde formulier. Een kopie van beide formulieren gaat mee naar de ouders en moeten, ondertekend, op school ingeleverd worden (zie bijlage 3).

Dit formulier is goed te gebruiken vanaf groep 5. Soms is het handig om, als leerkracht, samen met de leerling dit formulier in te vullen.

Het doel is om beide partijen objectief naar de situatie te laten kijken en zo van elke situatie te leren. Doordat beide ouders de formulieren onder ogen krijgen, krijgen zij een objectiever beeld van de situatie. Daarnaast vergroot het de betrokkenheid en uiteindelijk de kans van slagen om de situatie aan te pakken.

5. Monitoring en evaluatie

We evalueren jaarlijks ons pestbeleid op effectiviteit via:

- Leerlingtevredenheidsonderzoek
- Klassenobservaties
- Teambespreking
- Evaluatiegesprekken

Bijlage 1: Vragenlijst A

Naam:	
Groep:	
Datum:	
Door wie word jij gepest?	
Hoe word jij gepest?	Uitlachen – uitschelden – je mag niet meedoen – leugens over je vertellen – spullen afpakken – spullen stukmaken – via berichten – bang maken – lelijke dingen zeggen – aanraken of beetpakken – slaan – laten struikelen – duwen – schoppen – iets anders, namelijk
Waar word je gepest?	In de klas – in de school – in de kleedkamer – op het plein – buiten de school
Wanneer word je gepest?	Voor schooltijd – in de pauze – tijdens de les – na schooltijd – anders, namelijk
Wat wordt er tegen je gezegd?	
Waarom wordt dit tegen je gezegd?	
Wie helpt jou?	
Wie is jouw vriend(in)?	
Aan wie heb je verteld dat je gepest wordt?	Mama – papa – meester – juf – directeur – vriend(in) – niemand – iemand anders, namelijk
Weten je ouders dat je gepest wordt?	Ja – nee

Heb je klachten?	Huilen – slecht slapen – bang – pijn – geen zin in school – iets anders, namelijk
Zijn er spullen van je afgepakt of stukgemaakt?	Ja – nee
Wat heb je zelf gedaan?	Terugschelden – terugslaan/schoppen – weglopen – uitlachen – iets anders, namelijk
De pester moet	Aangesproken worden - gestraft worden – ophouden – iets anders, namelijk
Heb je zelf wel eens gepest?	Ja – nee
Waarom heb je zelf wel eens gepest?	
Wil je met iemand praten?	Ja – nee - weet ik niet
Met wie wil je praten?	
Wil je dat er in je groep over wordt gesproken?	Ja – nee – weet ik niet

Lees de vragen en je antwoorden nog een keer goed door.

Heb je alles eerlijk ingevuld zonder dingen te verzinnen of erger te maken?

Als je iets wilt veranderen, kun je een nieuw formulier vragen.

Ik heb eerlijk antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum:

Naam:

Bijlage 2: Vragenlijst B

Naam:	
Groep:	
Datum:	
Heb je vragenlijst A doorgelezen?	Ja - nee
Staan er dingen in die waar zijn?	Ja – nee
Wat is wel waar?	
Wat is niet waar?	
Is er een reden waarom je pest?	Ja – nee
Is er iemand die met je mee pest?	Ja – nee
Wie pest er mee?	
Vind je pesten leuk?	Ja – nee
Waarom pest je dit kind?	Ik vind het leuk – ik vind het stoer – het geeft me macht – ik wil de baas zijn – daardoor worden anderen bang van me – daardoor luisteren anderen naar mij – iets anders, namelijk
Hoe kunnen we dit pesten stoppen?	
Wil je helpen dit pesten te stoppen?	Ja – nee
Heb je hier een idee voor?	Ja – nee
Wat voor idee heb je?	

In vragenlijst A heb je gelezen hoe iemand zich voelt als hij/zij gepest wordt. Wat vind je daarvan?	
Is dit de eerste keer dat je deze vragenlijst invult?	Ja - nee
Je wordt nu op school extra in de gaten gehouden. Wat vind je daarvan?	

Lees de vragen en je antwoorden nog een keer goed door.
Klopt alles wat je hebt opgeschreven?
Als je iets wilt veranderen, kun je een nieuw formulier vragen.

Ik heb eerlijk antwoord gegeven zonder iets te verzinnen.

Datum:

Naam:

Bijlage 3: Brief voor ouders

Voor ouders

Uw zoon/dochter is betrokken geweest bij een pestincident. Ons beleid is dat beide partijen een vragenformulier invullen. Uw zoon/dochter heeft dat ook gedaan, alsmede de partij die eveneens betrokken is geweest bij het incident.

Incidenten als deze kunnen wij niet altijd voorkomen, maar met uw hulp kunnen wij ze wel stoppen. Wij vertrouwen erop dat u dit incident met uw kind bespreekt.

Wilt u zo vriendelijke zijn deze vragenlijsten ter kennisgeving door te lezen en te ondertekenen? Uw kind kan ze de eerstvolgende schooldag bij zijn/haar leraar inleveren.

Ouders van.....

Heeft u behoefte aan een gesprek met school?: ja / nee

Heeft u behoefte aan hulp vanuit school? ja / nee

Datum:..... Handtekening:

Deze vragenlijsten worden vertrouwelijk behandeld en opgeslagen in het leerlingendossier.